

PRIDIGA,

katero je govoril

čast. g. Janez Podboj

o priliki farnega patrocinija

v

Slavini

v praznik Vnebovzetja Marije Device

800701
dné 15. avgusta 1888.

SLAVINA.

Založil župnijski urad. — Tiskal Šeber v Postojni.

1888.

105609

№ 600/1951

„Marija je najboljši del izvolila.“

Luk. 10, 42.

epšega dneva, mislim, da ga ni bilo v nebesih, kakor je bil tisti, ko je naš Izveličar Jezus Kristus, dokončavši delo odrešenja, na vrhu Oljske gore vzdignil se kvišku v oblake ter šel tje gori v svoje kraljestvo. Neštevila truma pravičnih, ki so bili poprej umrli in so v predpeklju čakali ure rešenja, ga je spremljevala. Vsi angelji so mu prihiteli naproti. Bog Oče sam ga je sprejel kot svojega preljubega Sina z vso častjo in slavo in posadil na veličastni prestol poleg sebe. — O to je moral biti slovesen trenotek, kakeršnega ni bilo še doslej v nebesih in se več ne poverne!

Pa vendar! Nekaj močno enacega se je ponovilo v nebesih ne dolgo potem. Zopet je zavladalo nepopisno veselje po ogromnih prostorih nebá, zopet so zadoneli glasovi neskončne radosti, da se je tresel zlati strop rajske palače. Bil je to tisti srečni dan, ko je bila Marija v nebesa vzeta in čez vse kore nebeških duhov povišana, ko je bila uboga Devica iz Nazareta za kraljico nebeško kronana. O tudi takrat je moral biti slaven, veličasten dan, dan Marijinega Vnebovzetja in Kronanja.

Prav danes praznujemo njegov spomin, in sicer mi faranje Slávinski s tem večjim navdušenjem, ker je Marija v Nebo Vzeta mogočna patrona naše fare. Lično na platno slikana podoba vélicea altarja nam kaj lepo predstavlja Marijin vnebohod in dva angelja nam tù na oboku, kateri loči glavno ladijo od svetišča, oznanujeta to veselo dogodbo, držeč ploščo z napisom: Assumpta in coelos sancta Dei Genitrix, t. j. po naše: V nebesa je bila vzeta sveta Božja Porodnica. Zatorej vskliknem s srcem, polnim svete navdušenosti: „Radujmo se vsi v Gospodu, ker

obhajamo slavni god Marije Device, katere Vnebovzeta se veselé angelji in hvalijo Sina Božjega!“ Ravno s temi besedami se pričinja današnja sv. maša.

Tudi jaz želim po slabih svojih močeh nekoliko pripomagati, da se današnji naš farni praznik tem lepše in sijajniše praznuje. Trikrat že sem pridigal v Slávini o priliki patrocinija in danes na prijazno vabilo preč. g. župnika četrtič izvršujem to častno nalogo.

Odkrito rečem, da me vselej čut posebnega veselja navdaje, kaderkoli v Slávinski farni cerkvi govorim. Zakaj? Že zaradi velike starosti njene, zakaj Slávinska farna cerkev je ena najstarejših na Notranjskem in sploh v škofiji. Ona šteje že blizu 1000 svojih let, kakor pripoveduje zgodovina. Cerkev v Slávini je stala namreč že v 9. stoletju po Krist. rojstvu. Prvi njeni gospodarji so bili patrijarhi Akvilejski, potem je prišla pod oblast Tržaških škofov. L. 1380 je bila darovana naddijakonu Tržaške stolne cerkve, od l. 1830 spada pod škofijo Ljubljansko. Kakó častitljiva je toraj, dragi poslušalci in faránje Slávinski, le-ta vaša farna cerkev, ker se že toliko let v njej Bog časti in moli! Le pomislite, koliko sv. maš se je v teku 1000 let tukaj opravilo, koliko pobožnih molitev in srčnih zdihljejev je že tù proti nebu puhtélo, kolikokrat se je Marijino sladko ime klicalo in poveljevalo! — Častitljiva je, faránje Slávinski, naša farna cerkev, pa ne samó zavoljo visoke starosti svoje, ampak tudi še zavoljo drugih vzrokov. Ali veste, da je v tej cerkvi že tekla kri za sv. vero, da je v njej mnogo nekdanjih vaših prednikov umrlo mučeniške smrti? Zgodovina nam je tudi to ohranila, v večen spomin na starodavne čase.

Gotovo ste čuli, da so pred 300 leti srditi sovražniki krščanske vere, divji Turki, pogostoma prihrumeli v naše kraje. Prileteli so včasih na svojih majhnih konjičih kakor strela izpod jasnega neba; pobrali kar jim je bilo všeč; požgali vasi in mesta; pomorili mnogo ljudi, otroke mladeniče in dekleta pa zvezali in seboj na Turško odpeljali. — V par dneh so prišli in brž zopet izginili. Ako so ljudje poprej izvedeli, da se Turek bliža, so zbežali v gozde, poskrili se v podzemeljske jame ali pa zaprli se v močne gradove in tabre, kakor je bil tù na Pivki Šiler-

Tabor. Kedar pa so se Turki pridrvili iz nenada, ni bilo mogoče uteči gotovi smrti. — Štirikrat je bil Turek na Pivki in sicer v dobi od l. 1510 do 1560. In kaj so učinili ti vražji okrutniki l. 1522? Pridirjali so v Slávino ravno na cvetno nedeljo. V cerkvi je bilo duhovno opravilo in mnogo ljudi pri sv. maši. Niso vedeli siromaki, da jih čaka smrt ravno to uro. Turki ulomijo v cerkev in planejo na pobožno ljudstvo kakor truma gladnih volkov na čedo ovác. Kdo popiše strah in grozo ubogih ljudi? Njih obupni krik in vik odmeva po cerkvi. Vse se gnjete proti vratom hoteč rešiti drago življenje. Ali Turki jih prestrežejo povsod in pomahajo vse, karkoli doseže njih ostra sablja. Tudi duhovnika pred altarjem na kosce sesekajo. Cerkev je vsa polita s krvjo nedolžnih kristjanov, ki so kot marterniki umrli in brez dvojbe prejeli krono večnega življenja. Mar ni res, predragi faranje, vaša farna cerkev vredna spoštovanja tudi za to, ker je v njej tekla kri za sv. vero? Ni li dolžnost vaša, pobožno klečati na teh-le tlèh, ki jih je rosila dragocena kri vaših nekdanjih očetov?

V tej, tolikanj častitljivi cerkvi pa danes govorim trikrat rajši tudi zarad tega, ker je po modri skrbi prečast. gosp. župnika zadobila novo, dragoceno lepoto, šestero krasnih slik v prezbiteriju. *) Ta kinč je tem večje vrednosti, ker sta ga izvršila dva domačina, eden Vrhničan, drugi Ljubljčan, in sicer ravno letos, ko dva veleslavna moža sedanjega veka praznujeta svoj jubilej: Njegova Svetost, oče papež Leon XIII svojo zlato sv. mašo, Njegovo apostolsko Veličanstvo, naš presvitli cesar Franc Jožef I. pa 40letnico svojega vladarstva.

Po tem dolgem pa v zgovinskem oziru znamenitem in za vas, faráne, zanimivem uvodu preidem na glavni predmet današnje pridige. Kaj lepe slike v prezbiteriju pomenijo? Kaj nas učijo? Kakošna čutila budijo v naših srcih?

*) Prezbitérij se imenuje sprednji del cerkve, kjer stoji véliki altar. Ime prezbitérij pomeni duhovnišče ali prostor, za duhovne odločen. Pravi se mu tudi svetišče, ker se ondi shranjuje sv. Rešnje Telo in največkrat opravlja sv. maša. Navadno ga obhajilna miza in kamnit obok loči od druge cerkve.

To vam hočem danes razložiti v čast in slavo Marije, nebeške Kraljice. Bog blagoslovi na priprošnjo Marijino naše premišljevanje!

„Kar so bukve učenim, to so priprostim podobe“ — piše sv. Gregor. Resnične so te besede slavnega cerkvenega učenika. Vsaka sveta podoba nam daje polno lepih naukov, ako jo s paznim očesom in z vernim srcem premišljujemo. Sami se bomo o tem prepričali, ako krasne, umetniško izdelane slike okrog vélicege altarja po vrsti, eno za drugo, ogledujemo in se pri vsaki malo pomudimo.

Vseh slik je šest, na vsaki strani svetišča po tri. Prva na levi strani je sama za-se, drugih pet pa ima skupen celoten pomen.

1. Ako se ozremo na levo stran prezbiterija, vgleđamo ravno nad vratni zakristije prvo in največjo sliko izmed vseh. Ta krasna slika nam predstavlja začetek zaobljubljenega praznika Slávinske fare, za strahovite kolere l. 1855. — Komu izmed vas ni še dandanes v tužnem spominu ono leto splošnega strahú in groze? Koliko otrok je takrat britko plakalo po očetu, katerega je neusmiljena bolezen ugrabila, ali po materi, ki je bila v par dnevih zdrava in mrtva? Koliko družin je pretakalo solze po enem ali drugem, ki so ga zgubili? Na pokopališčih je skoraj prostora zmanjkovalo, toliko novih jam je bilo treba izkopati dan za dnevom. V mrtvašnico v Št. Petru so včasih na en dan po 10—12 mrličev pripeljali. Umrlo je vse vkup za kolero 347 oseb, velikansko število, če se pomisli, da je kolera le kaka dva meseca gospodarila in samó po enih vaséh in hišah prav s pridom pométala. Oplašeno ljudstvo ni vedelo kaj početi, kakó si pomagati. Pomočki zdravnikov niso imeli nobenega vspeha. Slednjič se obrnejo faránje Slávinski v svoji stiski tje, od koder je vselej došla pomoč v pravem času, obrnejo se na svojo mogočno patrono Marijo ter zaobljubijo vsako leto praznovati dan 5. avgusta, t. j. spomin Marije Snežnice, če jih Marija usliši in s svojo priprošnjo ustavi grozno morilko kolero. Ravno ta prizor nam je naslikan na prvi podobi. V oblakih je Marija,

obdana od angeljev. Spodej v desnem kotu je videti mrtvaški sprevod. Pokopat nesó mrliča, ki je nedavno poprej umrl za kolero. Spredej pa je družba pobožnih Slávincev, k Mariji zdihujočih. Dva držita med sabo bolno osebo, katero je ravnokar napadla srdita bolezen, mrtvaški pot že obliva blede obličje njeno, onadva jo osrčujeta, naj k Mariji nebeški materi povzdigne umirajoče oko in prosi ljubega zdravja. Možak na levi strani slike, po stari šegi oblečen, pa drži v rokah in kaže kvišku obljubno pismo, v katerem se fara zavezuje dan 5. avgusta praznično obhajati. —

Kristjanje dragi! Krasna ta podoba zasluži, da jo večkrat ogledujemo in globoko v srce vtisnemo. Opominja nas k hvaležnosti do Marije, ki je tisto žalostno leto izprosila pri Bogu, da je neusmiljena bolezen kmalu nehala; — izpodbuja nas pa tudi, da v prihodnje v enakih slučajih iščimo pomoč pri Mariji, nebeški zdravnici. Prosimo jo, naj nam ohrani ljubo zdravje, ki je največja zemeljska dobrota! Varujmo si ga tudi sami kar je mogoče! Ako nas pa vendar le obišče bolezen, pokličimo na pomoč skušenega zdravnika, potem pa mogočno našo patrono Marijo, kateri Bog nobene prošnje ne odreče! —

Kdo more prešteti, koliko bolnikov je že doseglo zdravje vsled Marijine priprošnje? Koliko jih je ozdravelo vsled obljube, romati na to ali drugo Božjo pot? Razni spominki, ki so videti po romarskih cerkvah Marijinih, naj bodo že podobe na steno obešene ali palice in birglje, ali lesene in voščene roke in noge, — vse to so očitvidni dokazi, da je Marija res „zdravje bolnikov“, kakor jo imenujemo v lavretanskih litanijah. Vse te spominke so cerkvam darovali hvaležni bolniki, ki so na Marijino priprošnjo zadobili milost ljubega zdravja.

Predragi! Tudi med nami je bolnikov, ki morda že delj časa pogrešajo dobroto zdravja, — mnoge še čakajo bolezni, hude in nevarne. Na Marijo se obrnimo v tacih slučajih, trdno zaupajoč, da bo ona, usmiljena mati naša posredovala pri Bogu in izprosila nam dragoceno zdravje, ako je naši duši v korist in v blagor. Čeravno pa sleherni bolnik ne ozdravi ukljub Marijinemu priporočilu, ker je bolezen ali celó smrt bolja za njegovo dušo, gotovo doseže drugo, ravno takó imenitno milost,

— to namreč, da bolezen lažje prenaša, da si več zasluženja nabere, da se z upanjem boljše večnosti tolaži in vseh madežev očiščen vdano in mirno Bogu izroči svojo dušo. In ta milost voljne potrpežljivosti, popolne vdanosti v Božjo voljo, srečne zadnje ure, ni li neprecenljive vrednosti?

Zatorej faránje Slávinski, kedarkoli bote svoje oči upirali v prvo sliko na evangelijski strani vélicege altarja, spomnite se strahovitega leta 1855, svoje tedánje obljube in čudovite pomoči Marijine! — Držite natančno takrat storjeno obljubo in praznujte vsako leto dan 5. avgusta z opuščanjem težkega dela in s pobožno vdeležbo Božje službe! — K svoji mogočni patroni dajte priteči ob dnevih stiske in nadloge, zlasti pa kedar vas bolezen obišče in bleda smrt potrka na vrata! Skrbna varhinja, Marija vas ne bo zapustila, ampak z nova pokazala svoje mило, materno srce in naklonila vam pomoč v potrebi.

2. Za to prvo sliko se jih vrsti pet zadrugoma v polukrogu okoli vélicege altarja. V izvrstno sestavljenih skupinah nam predstavljajo petero skrivnosti veselega dela Rožnega Venca. Spominjajo nas Jezusovega milosti polnega Včlovečenja in Njegove mladosti, pa tudi Marijinega veselja, ki ga je uživala kot mati Božjega Sina.

Prva skrivnost: „Ki si ga Devica od sv. Duhá spočela“, — je vpodobljena tam-le na drugi sliki leve stene prezbiterija.

Približal se je bil čas, ko je imel na svet priti obljubljeni Mesija. Bog Oče pošlje angelja Gabriela na Galilejsko, v mesto Názaret, k ubogi devici, katera je bila sicer ubogih starišev hči, ali bogata na dušnih darovih in čednostih. Marija se je klicala. Devica ravno kleči v svoji tihi sobici, vsa zamaknena v pobožno molitev in premišljevanje, — kar stopi pred njo angelj Božji v podobi zalega mladeniča, bliščeč lepote rajske, in jej sporoči veselo oznanilo, da jo Bog izvoli za mater Izveličarja svetá. „Češčena, milosti polna, Gospod je s Teboj, blažena si med ženami!“ — tako jej angelj govori. — „Glej milost si našla pri Bogu, zakaj spočela boš v svojem telesu in rodila sina, katerega imenuj Jezus. Ta bo velik in sin Najvišjega imenovan.“ (Luk. I, 28—34). Marija, vsa prestrašena, posluša Božjega poslanca in ne more se načuditi besedam njegovim. Ona priprosta, revna

devica, da naj bi postala mati najvišjega Gospoda? Pa kakó bi se moglo to zgoditi, ker nobenega moža ne pozná in poznati neče? Obljubila je Bogu deviško čistost že v zgodnji mladosti, in ohraniti jo hoče do poslednje ure življenja, kako jej tedaj more angelj porod oznanovati? Angelj pa jej vso skrb v tem oziru odvzame s pojasnilom: „Sv. Duh prišel bo v Tebe in moč Najvišjega Te bo obsenčila. Zavoljo tega bo sveto, iz Tebe rojeno, imenovano Sin Božji.“ (Luk. 1, 35). Zdaj odpadejo vsi pomisleki, izgine poprejšnji strah, Marija se ponižno vda Božji sv. volji, privoli v angeljevo oznanilo rekoč: „Dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi!“ (Luk. 1, 38) in postane srečna mati Jezusa Kristusa. —

Ta prizor, kakor nam ga popisuje sv. evangelij, nam pred-očuje druga slika na levi steni: trenotek, ko Marija sprejme oznanilo Božjega materinstva in spočne v svojem telesu obljubljenega Odrešenika. Cvetóča lilija v roki angeljevi pomeni deviško čistost, katero je Marija ohranila tudi potem, ko je spočela Božjega Sina.

Ta krasna slika, verni poslušalci, nas spominja neskončne ljubezni Očeta nebeškega, ki je svet takó ljubil, da je poslal svojega edinorojenega Sina v naše izveličanje. Oh kakó mu moramo hvaležni biti za toliko ljubezen, zakaj brez včlovečenja Jezusovega bi bili mi vsi kakor ovce brez pastirja, kakor sirote brez očeta, nesrečni na zemlji, po smrti večno pogubljeni! Dajmo Bogu ljubezen povračati z ljubeznijo, da ga z vso močjo častimo in molimo, Njegove zapovedi zvesto dopolnujemo, pa skrbno ravnamo se po naukih in zgledih včlovečenega Sina Božjega. — Pri tej sliki pa se uči posebno ti, krščanska mladina, koliko vrednost v Božjih očéh ima čistost in nedolžnost! Ne kraljeve hčeri, ne imenitne, bogate, izobražene gospodične, ampak priprosto, siromašno deklé izbere Bog za mater Svojemu Sinu, njej nakloni najvišjo čast, ki si jo človek misliti more, čast Božje Matere, zató, ker je Bogu, ki človeka znotraj gleda in presoja, izmed vseh najbolj dopadla, ker je bila najsvetejša, najčistejša. Vsa vnanja lepota, vsa bogatija, vsa imenitnost in visokost nima nobene veljave pred Bogom, ki človeka samo po duhu in srcu ceni in tehta. — Skrbimo

tudi mi za lepoto in bogastvo čistega srca, nedolžne duše, svetega življenja! Tudi k nam bo prišel Jezus in bo prebival v naših srcih in v naših hišah, deléč svoje milosti in blagosti za čas in za večnost.

3. Stopimo zdaj pred tretjo sliko na levi strani prezbiterija, katero altar nekoliko zaslanja! —

Precej ko se je bil angelj Gabriel poslovil od Marije, je ona spoznala, da se je dopolnila njegova beseda; občutila je, da nosi pod srcem Božjega sina. Kdo more popisati neskončno srečo in radost, v kateri je plavala njena duša vsled te nebeške dogodbe? Če pomisli, da Bog sam angelja k njej pošlje pozdravilo jej sporočit in jo ljubezni svoje zagotovit, da je zdaj ona z Bogom v najožji in v najnežnejši razmeri; da sad njenega telesa je Izveličar, ki bo odrešil rod človeški; da tedaj ona sama mnogo pripomore k temu vélikemu delu milosti Božje; — če se zamisli v duhu v blažene trenutke, ko bode Božje dete prvič se nasmehnilo, jo objemalo, z imenom „mati“ jo klicalo, — ali ni srcé njeno skoraj utripati nehalo nad toliko srečo, tolikim veseljem?

Človek pa velicega veselja ne more sam uživati, srce mu tega ne dopušča. Neka skrivna moč ga žene z vso silo, svojo radost z drugimi deliti, odkritosrčnim prijateljem jo razodeti. Takó se je tudi Mariji godilo. Srcé se jej je hotelo stopiti od svetega veselja, da je postala mati Božja. Ni ga mogla več sama nositi. Brž se odpravi z doma obiskat blago teto Elizabeto in naznanit jej svojo veliko srečo, skrivnost Jezusovega včlovečenja. Ne zboji se težav in nevarnosti dolgega pota, zakaj iz Nazareta do Hebrona, kjer je bival Caharija, je bilo dva dni pešhodá. „Hitela je — pravi sv. pismo — čez hribe v mesto Judovo, stopila v hišo Caharijevo in pozdravila Elizabeto.“ (Luk. 1, 39—40.) Sv. Jožef jo spremlja na potu. Elizabeta je bila tolikanj vesela Marijinega obiskanja, da pred njo poklekne in jo klečé kot mater Božjo pozdravi. Navdihnjena od sv. Duha glasno vsklikne: „Blažena si med ženami in blažen sad tvojega telesa! Od kod meni to, da mati mojega Gospoda k meni prihaja? Blagor tebi, ker si verovala, zakaj dopolnilo se bo, kar ti je Gospod povedal!“

(Luk. I. 42—46.) Pa tudi Marija ne more več ustavljati čutov neizmérne radosti, ko vidi, da je Elizabeti po Božjem razodenju že znana skrivnost njenega spočetja. Svoja čutila izlije v sprelepo hvalno pesem „Magnificat“ („Hvali moja duša Gospoda“ itd.), ki se tolikrat ponavlja v cerkvenih molitvah.

Ta prigodba: Obiskanje Marijino v hiši Caharijevi je vpodobljena na tretji sliki. Na desni strani vidimo Marijo in Jožefa, ko vstopita v hišo; na levi Elizabeto in Caharija. „Ki si ga Devica v obiskanju tete Elizabete nosila.“ Učimo se iz nje, pravo ljubezen in prijaznost imeti eden do družega, posebno pa do sorodnikov. Marija, izvoljena mati Najvišjega se napoti čez gore, ki se raztezajo med Galilejo in Judejo, obiskat priletno ženico Elizabeto. Obe se lepo pozdravite, čudežev Božjih radujete in dobrega Boga hvalite. — Takó naj delajo krščanski sorodniki! Radi naj vkup prihajajo potrjevati sveto zavezo rodú in krvi, potožit si med sabo reve in težave, ki jih teró, prijazno se pogovarjat in Boga hvaliti za dobrote, ki jih prejemljejo neprenehoma iz milostljive roke njegove. Nobenega razločka ne sme delati med žlahto čast ali bogastvo, vsi morajo biti enega duhá in srca, vselej pripravljeni pomagati si med sabo po vseh svojih močéh. —

Marija in Elizabeta pa ste nam sploh zgled pravega prijateljstva. Iskreno sta se ljubile, ker so se njune misli in želje takó lepo zlagale, ker so njuni duši bili čisti in nedolžni. Bog je srce človeško takó ustvaril, da hrepeni po prijateljih. Prijateljstvo nam olajšuje in razveseljuje britke ure življenja. Dober prijatelj nam je zvest svetovalec, varh in vodnik skozi življenje. Velik zaklad najde, kdor najde pravega prijatelja. Toda pravo prijateljstvo more le med pobožnimi, svetimi dušami nastati in obstati. Hudoben človek nikdar ne more biti odkritosrčen in zanesljiv prijatelj. Ako Boga ne ljubi, kako bo nas ljubil iz srca, brez slabih, samopridnih namenov? —

Marija se je skrbno ogibala slabe tovaršije. Nikdar ni občevala z razbrzdanim dekletom in lahkomisljenim mladeničem. Bežala je pred hudobnežem kakor pred strupeno kačo. O posnemajte Marijo, predragi poslušalci, posebno pa ti, ljuba nedolžna mladina, varuj se na moč malopridnih popačenih ljudi, da še

tebe ne okužijo in v greh ne potegnejo! Le poštene in pobožne ljudi si za prijatelje izberimo! V njih družbi se bomo lahko hudega obvarovali in v svetosti napredovali. Tacih prijateljev in prijateljic se Bog raduje, jih blagoslovlja in sam med njimi prebiva, po besedah sv. pisma: „Kjer sta dva ali triji zbrani v mojem imenu, tam sem jaz v sredi med njimi.“

4. Obrnimo zdaj oči na desno stran svetišča! V kotu za vélikim altarjem se nam razgrinja četrta slika, predstavljajoča Rojstvo Jezusa Kristusa v štalici Betlehemske. „Ki si ga Devica rodila.“ —

Marija in Jožef gresta na povelje cesarja Avgusta v mesto Betlehem na popisovanje. V mestu je bilo že toliko tujcev od vseh krajev privrelo, da Marija in Jožef v nobeni hiši ne dobita prenočišča. V neki skalnati votlini zunaj mesta najdeta slabo zavetje. Tiha noč razpnè svoja krila čez okolico Betlehemske. Zvezde na nebu prijazno žarijo, luna razliva svojo blede luč nad revno štalico, kjer čujeta dva najsvetejša človeka na zemlji. Blaženi trenutek prihaja. Marija porodi Božje dete, s sladkimi poljubi ga povije v plenice in položi na slamico.

Pastirji, stoječ na straži pri čedah svojih, po čudoviti nebeški prikazni izvejo za to veselo novico in slišijo divno pesem angeljev Božjih, donečo čez širno planjavo. Nemudoma se napotijo iskat Božje dete. Najdejo ga, spoštljivo ogledujejo, ponižno molijo in svoje darove prednj pokladajo.

Ta ljubeznjivi prizor je naslikan na četrti podobi. Na sredi vidimo malega Jezuška, poleg njega Marijo in Jožefa, spredej pastirje, jagnje, od njih prinešeno, zadej v senci voliča in osliča, ki grejeta otročiča Božjega.

Pri tej sliki, predragi kristjanje, občudujmo in molimo nedopovedljivo p o n i ž n o s t Jezusa Kristusa! On je pravi, večni Bog. Nebo mu je sedež, zemlja podnožje, ves svet je ustvarjen na njegovo besedo in zdrobí se v prah na njegov migljelj, — pa kje On vgleda luč svetá? V borni, nizki, mrazu in vetru odprti štalici se porodi, okorne jasli so mu zibelka in trda slama njegova pérnica, dve živali ga grejeti z dihanjem svojim. O Jezus, Ti moj neskončni, véliki Bog, kolika je Tvoja ponižnost! Jaz pa, kakó rad se povišujem čez druge; — kakó si

neprenehoma želim zložnega življenja, sreče, veselja in vsakoršne obilnosti; — kakó nergám, če se mi kaj neprijetnega zgodi; — kakó nejevoljen sem svojega uboštva! Marija, najlepša in najčistejša devica, ki je kedaj hodila po zemlji, ne najde prostora v kaki hiši o svojem porodu, v mrzlem hlevu mora čakati svoje ure. Mati najnižjega stanú si takrat izprosi podstrešja pri usmiljenih ljudeh, da se obvaruje prehlajenja, za mater Božjo ga ni kotiča v hiši. O Marija, kolika je tvoja vdanost in potrpežljivost!

Predragi! Nič več ne dajmo tožiti in godrnjati zaradi svoje revščine in bolezní in drugih nadlog, ki nas zadevajo! Spomnimo se le na Jezusa in Marijo v Betlehemiški štalici in vsa nevolja nas bo minula! Bolj ko smo nizki, ubogi in zaničevani, bolj smo podobni Jezusu in Mariji, ki sta si obadva izvolila uboštvo in trpljenje na svetu. —

5. Ko je bil Jezus star 40 dni, ga nese Marija po določilu Mojzesove postave v tempelj Jeruzalemski, da bi ga postavila pred Gospoda in ob enem opravila svoje očiščevanje. Vsled postave Mojzesove je bila namreč vsaka izraelska mati po porodu otroka moškega spola 40 dni nečista. Ves ta čas ni smela iti med ljudi po svojih opravkih in tudi v tempelj ne k Božji službi. Ko so pa ti dnevi potekli, je morala iti v tempelj in prinesiti v dar leta staro jagnje in mladega goloba, — ako je bila pa uboga, dve grlici ali dva golobčka. Marija sicer ni bila podvržena tej postavi, ker je Sina Božjega kot najčistejša devica rodila. Njeno devištvo vsled poroda ni bilo prav nič omadežvano, ampak še bolj potrjeno in posvečeno. Toda Marija ni hotela delati izjeme, iz pokorščine do Bogá dopolni zapoved očiščevanja in ker je bila uboga, dar ubogih prinese, namreč dva golobiča. —

Ravno tisto uro prideta po Božjem napeljevanju v tempelj dva častitljiva starčka: Simeon in Ana. Simeonu je bilo razodeto, da ne bo umrl, dokler ne vidi s svojimi očmi obljubljenega Odrešenika. Sv. Duh ga razsvetli in mu dá spoznati, da ravno otrok v Marijinem naročji je željno pričakovani Izveščar. Solzán od veselja vzame starček dete na svoje roke ga ogleduje in hvali Boga, da mu je dal pred smrtjo učakati to

veliko milost. Ravno takó tudi pobožna vdova Ana glasno Bogá časti in ljudem v tempelju veselo dogodbo Marijinega rojstva oznanuje.

Ravno ta ginljivi prizor v tempelju nam kaže srednja slika na desni strani svetišča: darovanje Jezusa v tempelju. „Katerega si Devica v tempelju darovala.“

Učimo se, preljubi v Kristusu, pri tej sliki, po Marijinem zgledu cerkvenih šeg in obredov zvesto se držati. Mariji ni bilo pretežko svoje dete prinesiti v tempelj; ni je bilo sram očitno pokazati svoje revščine in dar ubogih darovati. Sodite sami, če je prav, da se nekaterim materam, ki menda vendar niso več od Marije, zdi pretežko ali celó sramotno, svoje dete v cerkev prinesiti, Boga zahvaliti za srečen porod in prositi ga, naj bi dete vzel pod svoje varstvo. — Kako slabi so dandanašnji kristjani, katerim je vse odveč, kar sv. Cerkev veleva, kateri se celó posmehujejo sv. obredom cerkvenim, dočim je Mati Božja svojega Sina kakor druge matere v tempelj prinesla in Bogu darovala.

6. Pa tudi pozneje, ko je Jezus že nekoliko odrastel, je bilo Mariji v posebni skrbi, ga pobožno izrediti, ga zgodaj k spoznanju in čiščenju nebeškega Očeta napeljevati. Vsako leto sta romala Marija in Jožef v Jeruzalem, praznovat Velikonoč. Ko je bil Jezus star 12 let, tudi njega seboj vzameta. Daleč je bilo sveto mesto, vendar vesel gre ž njima. Strmeč se ozira po velikem mestu, občuduje prekrasni tempelj Božji. Po dokončanem praznovanju se Marija in Jožef hočeta vrniti domov, kar se jima Jezus v gnječi zgubi. Nikjer ga ne vgledata. Misleč, da je pri tovaršiji in da ga potoma k sebi dobita, prideta že dan hodá proč od Jeruzalema. Zvečer poprašujeta po njem pri znancih in sosedih svojih iz Nazareta, pa nihče ne vé nič povedati o njem. V velikih skrbéh hitita nazaj v Jeruzalem, iskat zgubljenega Božjega rejenca. Čez 3 dni še le ga najdeta, pa kje? V tempelju sedi sredi častitih učениkov, posluša je in poprašuje, vmes pa daje takó modre odgovore, da se pismouki ne morejo prečuditi njegovi razumnosti. —

To prigodbo iz mladosti Jezusove vidimo na zadnji sliki desne stene svetišča: „Katerega si Devica v tempelju

našla.“ Mali Jezus sedí med póstarnimi učenjaki in razlagalci sv. pisma. Le-ti radovedno vanj vpirajo oči in strmijo nad njegovo bistrournostjo. Pri vratih se bližata Marija in Jožef, veselo osupneta, ko v takó odlični družbi, na posvečenem kraju, v Očetovi hiši, najdeta svojega ljubljenca.

Tudi ta slika, predragi častilci Marijini, nam podaje lepih nauk. Marija in Jožef dajeta zgled vsem starišem, kakó naj otroke svoje že za mladih nog v cerkev vodijo, kakor sta onadva Jezusa vzela seboj v tempelj. Ali je videti kaj lepšega, kakor krščansko družino, očeta in mater z otroci, ki skupno gredó proti cerkvi, Boga častit in molit? Le taki otroci, katere starši z majhnega z Bogom seznanijo in ljubezen do Božje hiše in do molitve jim v srca vcepijo — bodo postali stanovitno verni kristjani. Krščanska izreja je najboljša dota, ki jo morejo dati starši svojim otrokom. Nobena nesreča je ne more vzeti. Podlago njeno pa je treba staviti v zgodnji mladosti.

Marija in Jožef sta skrbno iskala zgubljenega Jezusa. Ne dasta si pokoja, dokler ga ne najdeta. — Oh, koliko pa je v sedanjih časih starišev, ki nimajo najmanjše skrbi za otroke. Otroci se po dnevu in ponoči klatijo okrog, daleč od domače strehe, zahajajo v slabe tovaršije, pa starši nič ne rečejo, se nič za to ne zmenijo. Ako se jim zgubi kako živinče, je brž vse na nogah, iskat žival, vse hribe in doline prehodijo, jame in prepade pregledajo, če bi jo kje našli; — za otroke in njih neumrjoče duše pa jim ni mari. Ni čuda, ako se otroci, sami sebi prepuščeni, brez strahú, brez nadzorništva, čedalje bolj spridijo in svoj živ dan klateži ostanejo. Pa tudi ni čuda, da Bog take zanikrne stariše z otroci vred kaznuje na tem in na unem svetu, kakor nekđaj malomarnega Hérita. — Zatorej pazite, ljubi stariši, na svoje otroke in ne pustite je izpred oči! Najbolj brez skrbi ste, če so otroci domá pred vami. Vi morate vedeti za vsako stopinjo, katero stori otrok izpod domače strehe. Ako se vam skrivši izmakne od dóma, zlasti po noči, idite za njim in iščite ga takó dolgo, dokler ga zopet domov ne pripeljete. Vedite, da vsi grehi otroški, katere bi bili vi lahko odvrnili, pa jih niste, bodo vam pripisani. Ne boste se mogli izgovarjati, kakor nekđaj Kajna: „Sem li jaz varh svojega brata?“

(1. Mojz. 4, 9.) Sem li jaz varh svojega otroka? Da! vi ste varhi otrok in morate biti, natora sama, Bog in sv. Cerkev so vas za varhe postavili. Odgovornost vaša v tem oziru je jako velika.

Mali Jezus med učeniki judovskimi pa je najlepši zgled šolarjem, kakó naj se pridno učijo krščanski nauk, da bodo znali v šoli gladko in točno odgovarjati, kakor Jezus v tempeljno Jeruzalemskem. Milo se stori človeku pri srcu, gledati našo mladino, ki nima nobenega pravega veselja do učenja, do šole, do molitve, do cerkve. — Tri dni se je mudil nebeški deček, Kristus, v tempeljno in ko mu je mati očitaje rekla, zakaj je njej in Jožefu napravil toliko skrb in žalost, je odgovoril: „Nista li vedela, da moram jaz tù biti, kjer je hiša mojega Očeta?“ (Luk. 2, 49). Naše otroke pa je treba toliko siliti in priganjati, da gredó ob nedeljah in praznikih v cerkev k Božji službi, — in kako nerodno in pohujšljivo je včasí njih vedenje?

Pri koncu sem. Pokazal sem vam vseh šestero slik, ki sta je vrla rojaka naša takó živo-lepo na presen zid napravila in razložil sem, kaj pomenijo in nas učijo. Prva slika nam predstavlja začetek zaobljubljenega praznika, druga Marijino Oznanenje, tretja Marijino Obiskanje, četrta Jezusovo Rojstvo, peta Marijino Očiščevanje, šesta najdbo dvanajstletnega Jezusa v tempeljno. — Vselej, kadar se bomo ozirali na nje, naj budijo v srcih naših čutila plamteče ljubezni do mogočne naše farne patrone, ob enem pa nas spominjajo lepih naukov iz Marijinega življenja, ki smo jih danes čuli. — Da, predragi, častimo za Bogom Marijo najprej, — kakor pravi stara národna pesem o Marijinem Vnebovzetji! Častimo jo s premišljevanjem in posnemo njenega življenja, s pobožnimi molitvami in pesmami, z vrednim praznovanjem njenih godov! Kličimo jo zaupljivo na pomoč v dnevih stiske in nadloge, ona nas bo ohranila, otela! Pred vsem pa jej delajmo čast in veselje z življenjem po njenem divnem zgledu! Vse drugo brez tega malo veljá, Mariji prav malo dopada. Lepo in hvalevredno je, opravljati molitvice, Mariji v čast zložene; njene Božje poti obiskávati; podobe in altarje olepšavati i. t. d., ali

prva in glavna reč je: njeno uzorno življenje posnemati, po njenih stopinjah hoditi, — živeti nedolžno in pravično, trpeti voljno in veselo kot je ona živela, trpela. —

Sklenem z lepimi besedami, ki so v večni spomin na letos dovršeno slikarijo zapisane na notranji strani slavloloka: „Regina coeli, sis auxilium populo tibi devoto ac pio,“ t. j.: „Kraljica nebeška, bodi pomoč ljudstvu, tebi vdanemu in pobožnemu!“ Pomagaj nam, o Marija, slavna patrona naša, v življenju, pomagaj v bolezni, pomagaj na zadnjo uro! Pomagaj, da po Tvojem prevzvišenem zgledu najboljši del izvolimo na zemlji, sveto življenje, — in najboljši del prejmemo po smrti, zlato nebeško krono! Amen.

252